

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"א אלול תשפ"ג | דף היומי בבלי: קידושין כה | דף הכולל: גיטין עח.
דף היומי בהלכה: מסימן קס"א סעיף ב' עד סימן קס"ב.
מוסר: אהבת חסד - ויש שמרפים עצמם עד פרק י'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: "וצריך אדם לחקור" הביטחון השביעי"

לגאון רבי אביגדור מילר זצ"ל, נכנס פעם אברך ואמר,
"הרב, אני מחפש עצה לימים נוראים". ענה לו הרב:
"סמייל". "סמייל" זה באנגלית - תחייך. האברך הבין
שהרב לא שמע את השאלה, ואמר שוב, "הרב, אני
צריך עצה לימים נוראים". שוב ענה לו הרב, "סמייל"...

העצה לימים נוראים: סמייל

רווח או הפסד. אם החנות גורמת להפסדים, צריך לבדוק ולחשוב ולברר מה לעשות כדי לשנות את המצב. גם אם המאזן חיובי, ויש רווחים יפים מהחנות, חשוב לבדוק מה אפשר וצריך לשפר. ייתכן, שיש מוצרים שעליהם הבעלים מפסיד, ולא כדאי להחזיק אותם. אם יש לאדם רשת של חנויות, אחת בפריז ואחת במרסיי, הוא חייב לשבת עם כל מנהל פעם בשנה לבדוק מה המצב. "לאדם אחד היתה רשת חנויות, והוא ישב עם אחד המנהלים ואמר לו, 'החנות שאתה מנהל צוברת הפסדים. אנחנו חייבים לבדוק מה קורה כאן'. הוא מתחיל לעבור איתו על ההכנסות וההוצאות, ומגלה שהרבה מדי כסף יוצא על משכורות, כי יש מדי הרבה עובדים בחנות. הוא מורה למנהל לפטר מיד חמישה עובדים, ונוקב בשמם של העובדים שיפוטרו. "אומר לו המנהל, 'תראה, אדוני, אני אעשה, כמובן, מה שאתה אומר. את הראשון אני אפטר, וגם את השני והשלישי והרביעי, אבל בחמישי אני לא יכול לנגוע'. "למה, מה יש? הוא אח שלך?" "לא, לא, אומר המנהל. 'הוא פשוט בן אדם מאוד נחמד, הוא אדם נעים. אנשים באים דווקא לחנות שלנו, כי הם נהנים מהשירות ומהיחס שלו. אם הוא עסוק, הרבה לקוחות לא רוצים לקבל שירות מעובד אחר, והם מחכים בסבלנות עד שהוא יתפנה. כזה אדם אפשר לפטר? התועלת שהוא מביא לחנות עצומה".

רבי אביגדור מילר זצ"ל היה ראש ישיבת רבנו חיים ברלין בארה"ב, והיה גם מרצה מפורסם. הוא האריך ימים, ונפטר בגיל תשעים ושתיים. בשנת חייו האחרונה, כשהיה כבר חלש ותשוש, נכנס אליו אברך ואמר, "הרב, אני מחפש עצה לימים נוראים". אמר לו הרב אביגדור מילר, "סמייל". "סמייל" זה באנגלית - תחייך. האברך הבין שהרב לא שמע את השאלה, ואמר שוב, "הרב, אני צריך עצה לימים נוראים". שוב ענה לו הרב, "סמייל". האברך שאל את השאלה בפעם השלישית, בקול רם יותר, ושוב קיבל אותה תשובה מוזרה. הוא פנה אל הנכד, ששירת את הסבא באותו זמן, ואמר לו, "הרב לא מבין מה שאני אומר לו, אני מחפש עצה לימים נוראים". הנכד ניגש אל הרב ואמר, "סבא, האברך מבקש עצה לימים נוראים, כדי שיזכה בדין". אמר לו הרב, "נכון, וכבר אמרתי לו בפעם השלישית 'סמייל'". אחר כך ביקש הרב מהנכד, "תקרא, בבקשה, לאברך, שייכנס וישב לידי. שב גם אתה כאן. אני רוצה להסביר לכם את פשר הדברים". וכך אמר להם הרב: "אדם שיש לו חנות חייב לעשות מאזן לפחות פעם בשנה, כדי לבדוק מה המצב, האם החנות מביאה לו

ל"עסק". אדם כזה לא מפטרים".
אתה רוצה חיים? "אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה".
אתה רוצה חיים? "מלוה ה' חונן דל" - אדם שחונן את הדל,
הקב"ה "לווה" אצלו. הקב"ה חייב לו, כביכול.
אתה מכיר עסק טוב יותר בכל העולם כולו?
(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוק האור סדר תפילתנו)

אמר להם ר' אביגדור מילר, "תקשיבו, לקב"ה יש עסק ענק,
ופעם בשנה הוא עושה "מאזן". מתברר שיש יותר מדי מקבלי
משכורות, וצריך להוריד חלק. את זה מורידים, ואת זה מורידים,
וגם את זה ואת זה, אבל בפלוני - לא נוגעים. למה? כי הוא סמייל,
כי הוא אדם נעים. הוא אדם שגומל דלים, הוא מביא תועלת

**אני ממלא את ראותי באויר צח, הלב דופק
בפראות, ו... קול צרוד בוקע מהשופר. הצילו!!
אני מנסה להזיז מעט את השופר, עניין של
מילימטרים... סוף סוף יצאו כמה קולות שבורים,
והציבור פרץ בתפילת "לדוד ה' אורי"**

ואז נפלה לי איזו תובנה יסודית, לימים אלו בפרט ולכל החיים בכלל... | הצד השני של השופר

במהירות ותוחב את השופר לפה, מנסה למצוא לו את הזווית
המתאימה ביותר, ממלא את ראותי באויר צח, הלב דופק
בפראות, ו... קול צרוד בוקע מהשופר. הצילו!!! הזווית לא נכונה.
אני מנסה להזיז מעט את השופר, עניין של מילימטרים, אולי
חצאי מילימטרים, ובכל הכוח נושף בחזקה (למעשה זה טעות
כי אז השופר מגיב להיפך... אבל לך תסביר זאת לבעל תוקע
הנפחד והנרעש). סוף דבר הצלחתי להפיק כמה קולות שבורים
ולא מוצלחים, והציבור פרץ בתפילת "לדוד ה' אורי וישעי".
ואז נפלה לי איזה הבנה יסודית לקראת ימים אלו בפרט, ולכל
החיים בכלל.

כשאני נמצא בצד של השומע, אני חושב על עצמי, איך
התקיעה נשמעת לי, איך אני מתחזק מהתקיעה, האם אני שמתי
לב שהתקיעה היתה לפי חזון איש או שיטה אחרת... אבל רגע,
חשבתי על השני?? חשבתי פעם שיש מישהו מפוחד שמתפלל
חזק להקב"ה שיצליח לתקוע כראוי? האם יש למי שלא תקע
מעולם שמץ של מושג על הלחץ העצום שנמצאים בו הבעלי
תוקעים כל שנה לפני התקיעות???

שוו בנפשכם, אני תיארתי לכם תיאור (אמיתי, מעשה שהיה)
על תקיעה אחת רשות של אלול, תארו לעצמיכם את התחושה
שאתה הבעל תוקע, מסלסל בקולך "למנצח לבני קורח מזמור"
ו"מן המצר קראתי קה" וכל הפסוקים, ואז "ברוך אתה השם...
לשמוע קויילל שויפואואואור"... ואז ה"אומיייוון" הרועם של
עשרות או מאות המתפללים, ואז שהחיינו, ואז ה"תקיעה" של
המקריא, וכל השקט הדחוס הזה, ואתה מול כולם, עם השופר
ביד. איזה לחץ יש לך שהתקיעות יצאו כראוי!!!

אז גם אם אנחנו לא בעלי תוקעים, להעריך, להרגיש את השני,
לא לראות כל הזמן את העולם דרך המשקפיים שלי!!! לחוות
את תחושות השני, ו... אפשר גם להתפלל עליו שיצליח, וכמובן
לא לשכוח לתת לו "יישר כח" גדול מאוד!!! וגם לומר לו זאת,

אנחנו נמצאים בחודש "אלול" ואת זאת אנחנו מרגישים היטב
עם התקיעת שופר שיש בכל יום בבוקר ובאמירת "לדוד ה"
שמיד מגיע לאחריה, ומי שנוהג לומר סליחות אשריו ואשרי חלקו
כבר מרגיש היטב את חרדת יום הדין המתקרב. כל אחד מפשפש
במעשיו ומנסה לרכוש עוד ועוד פרקליטים טובים ליום הדין.

והנה אני, עבדכם הנאמן, אינו מתפלל במניין קבוע בשחרית
אלא כל יום לפי העניין, לפי הילדים שקמו באותו בוקר, ולפי
השעה שאני קמתי... וברוך השם משתדלים להגיע למניין בזמן,
אך כל יום עם חישוב אחר. על כן לא זכיתי להיות בעל "שטעלע"
קבוע של בעל תוקע, אלא אני מאזין מדי יום לתקיעה אחרת
בבתי הכנסת השונים.

זה מאוד מעניין לשמוע כל יום תקיעה אחרת, פעם חזון איש,
פעם שברים פשוטים, ו... מדי פעם גם בעל תוקע צעיר ואינו
מנוסה, אשר צרידות התקיעות נשמעת היטב... לענ"ד זה ממש
מרתק, כל יום לאחר סוף הקדיש דרבנן או ה"ברכו" אחריתא, ואז
דממה בבית כנסת ו... תקיעה שברים תרועה תקיעה... לפעמים
מוצלח ולפעמים פחות... נו, שוין, העיקר שנזכה להתעורר
לתשובה, הרי זה העיקר, לא?

יום אחד הגעתי למניין מסויים, וכל הבעלי תוקעים לא היו,
ונשארתי אני לבדי... לקחתי את השופר לידי בחשיבות מה,
ואמרתי בקול רם (משום מה נראה לי קצת יותר מדי בקול רם)
את השיר של יום וקווה אל ה' (שלפתע קיבל משמעות חדשה...
אנא ה' עזור לי שהתקיעות יצאו כראוי...).

והנה החזון מסיים "ה' יברך את עמו בשלום..." "יתגדל
ויתקדש שמייה רבה" הרעים הרב שליט"א בקולו, והלב שלי
מתחיל לפעום במהירות... ה"אמן יהא שמייה רבה" היה נשמע
לי כרעמים שלאחר הברקים... כל אמן שהתקרב הגביר אצלי את
הפחד העצום...

"ברכו את השם המבורך" רעם קולו של הרב, ואני עונה

המנגינה הלב שלו עשה כמות כזאת של דפיקות בחמש שניות בכמות גדולה במיוחד... מותר אחרי התפילה לפרגן לחזן, ולומר לו "שכוייח על המניגה של קמפה ב"וכל מאמינים" היה יפה מאוד!!!" גם אם זה לא אמת מוחלטת, אבל מותר לשנות קצת כדי להתחסד עם השני...

וזה יסודי לכל החיים, כי בכל תחום אפשר להתלונן דרך המשקפיים שלי, ואפשר להרחיב קצת את האישונים, ולראות קצת יותר מסביב... גם אם קר לי בשבת, ואני לא מבין את הגבאי שמקפיא אותי, אבל ביום שישי, כשאני ישנתי כמה שעות, הוא התרוצץ בבית כנסת לשים טישואים חתוכים (שכידוע לא מגיעים מעצמם) ופרס מפות (שלא נפרסות מאליהם... ידיעה חשובה) וסידר וטרח, ועמד מול שעוני השבת, התלבט מה לעשות, ואיך לערוך, מתי ומה. ואני, יש לי תלונות...

אפשר להאריך בדוגמאות בלי סוף, לכל החיים ממש. על הבעל קורא, על המגיד שיעור שמסר שיעור שהוא הכין, על הדרשן בשבע ברכות, ועל עוד המון המון!!!

שתהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה, וגם 'ממתיקה' לאחרים!

(הרב יחיאל אלכסנדר, גיליון 'משנתה של תורה')

שהתקיעות היו נפלאות, גם מי שעושה תענית דיבור בראש השנה מסתבר שאין זה גורע, ואדרבא, מסתבר שמוסיף!!!

אבל זה לא רק הבעל תוקע, יש סוללת תפקידים בימים נוראים, יש חזנים, בעלי קוראים... לפני כמה שנים היתה איזו הווא אמינא שאני אהיה החזן במוסף של ראש השנה, וחשבתי לעצמי "מה הבעיה, הרי אני יודע היטב את כל המנגינות..." הרי אני מזמזם אותם על החזן... כשהתחלתי לעבור על המחזור, חשכו עיני!!! כמה "קנייטשים", כמה סלסולים, מאות מנגינות משתנות, טונים שעולים ויורדים בו, תנסו לעשות את כל הנוסח של "ונתנה תוקף" ותראו עד כמה יש שם הרבה עבודה...

אז נכון, לטעמי החזן האריך מדי ומשך את התפילה בצורה מוגזמת, אבל יש כאן מישהו שהתאמץ וטרח. לראות גם את השני!!! לא רק למדוד את התפילות לפי השעון שלי, כמה אני שבע רצון, כמה לי הזמנים מסתדרים, כמה אני עייף... אלא לשים לב לשני. כשהחזן עושה מנגינה חדשה ל"מלך עליון" לא לחשוב מיד האם המנגינה מתאימה, וכמה יש לי חשק לשיר איתו. אולי אפשר גם, אבל דע לך, שהחזן הזה מנגן לעצמו את המנגינה כבר שבועיים, ומתאמן על התפילה כבר כחודש, ולפני שהתחיל את

ההליכה עד ה"קלויז" של רבי נפתלי היתה ארוכה מהלך של שעות רבות בדרך מושלגת, וכל הדרך - כך הוא מתאר - הרגשתו היתה נוראה. הוא צייר לעצמו כיצד הוא עומד לפני רבי נפתלי וכולו מסמיק מבושה ולאחר מכן מחזיר מרוב פחד, ובסוף בקול רועד הוא מוציא מפיו את המילים: "שיקרתי לכבוד הרב"...

לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים

להתפלל מנחה".

נעץ בו רבי נפתלי שתי עיניים תמהות, מבטו היה איום ואמר בחרדה: "לגמרי שוכח אתה להתפלל, או רק בציבור אתה שוכח להתפלל?"

מרוב פחד ממבטו החודר מיהר הבחור לענות: "אני רק שוכח להתפלל בציבור"... נרגע קצת רבי נפתלי ואמר: "שעבד עצמך להתפלל תמיד בישיבה".

לאחר שיצא מלפני רבו, חש הבחור נקיפות מצפון. סוף כל סוף הוא שיקר לרבי נפתלי. הלך אל הסבא מסלבודקה וסיפר לו את הדברים.

שמע הסבא את הדברים, וגער בו: "שקרן! הונית דעתו של אדם גדול וצדיק. לך לרבי נפתלי והודה על האמת!"

בתחילה ניסה לסרב מרוב הפחד ממבטו של רבי נפתלי כשישמע שלא אמר את כל האמת, אבל הסבא גזר עליו שבאם לא יציית לו אסור לו לדרוך על מפתן ביתו!

קיבל הבחור את גזירת הסבא בהכנעה, ופנה ללכת אל רבי נפתלי ככלי מלא בושה.

במוצאי שבת הקרוב ניגש כולנו לאמירת 'סליחות'.

נצייר לעצמנו מה היה קורה אילו היינו צריכים לגשת לחבר, וכל שכן אל רב, אחרי שהכרנו באמת בעובדה שפגענו בו, ולבקש ממנו מחילה. הרי ודאי היה הדבר קשה בעינינו ובלתי נעים עד מאוד.

ישנו מעשה מופלא שסיפר אחד מגדולי תלמידי הסבא מסלבודקה, תלמיד חכם גדול.

בצעירותו למד בישיבת סלבודקה, ובאותה תקופה היה הגאון רבי נפתלי אמשטרדם זצ"ל, מאדירי התורה שבאותו דור, מגיע מידי פעם לישיבת סלבודקה ולומד עם בחורים. גם למיודענו, בעל המעשה, היתה קביעות של לימוד עמו.

והנה שקידתו ויגיעתו בתורה של אותו בחור היו לשם דבר. כל כולו היה שקוע בלימוד והיה שוכח עולם ומלואו. לפעמים גרם הדבר ששכח להתפלל תפילת מנחה. הדבר העיקר עליו, והלך הוא לרבי נפתלי לבקש תיקון על כך.

הוא פנה אל רבו ושאל ממנו לתת לו עצה וסגולה נגד השכחה. "מה אתה שוכח?", שאל הגר"נ, והבחור ענה: "אני שוכח לפעמים

להודות בפניו על כך. כיצד יתכן שאיננו חשים כך? הלא דבר הוא!

התשובה היא, שרגשות הבושה והבזיון שחש אותו בחור, נבעו מכך שחשב שהוא אמור לעמוד לפני רבי נפתלי פנים מול פנים, ואז להתנצל בפניו. אם הסבא היה מצווהו ללכת לביתו הפרטי, ולומר שם בינו לבין עצמו עשר פעמים ששוב לא יאמר שקר, רק אמת, היה אומר זאת בכל הרצינות והיה מחליט את הכל בהחלטות אמיתיות, אך הרגשת בושה לא היתה לו!

זוהי התחושה שחסרה לנו באמירת הסליחות! דורשי רשומות אמרו, כי בפסוק "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם" נרמז ענין אמירת הסליחות ["אתם נצבים היום" בגימטריא "לעמוד לסליחות" - 'מטה משה'], כי אדם צריך להרגיש בזמן אמירת הסליחות שהוא עומד לפני ה' אלוקיו.

ואכן כך היא צורת הגישה אל הסליחות. הרי עצם הסליחות נאמרות רק בסוף, ובתחילה פותחים באמירת פסוקים של מלכויות: "רוממו ה' אלוקינו והשתחונו להדום רגליו... לך זרוע עם גבורה תעוז ידך תרום ימינך... אתה הצבת כל גבולות ארץ... כי א-ל גדול ה' ומלך גדול על כל אלקים... ה' צבא-ות אלוקי ישראל יושב הכרובים אתה הוא האלקים לבדך" ועוד.

רק אחרי שמכירים לפני מי עומדים, ניתן לבקש סליחה! עיקר עבודת ימי ה'סליחות' היא, אפוא, להגיע למצב של "נצבים לפני ה' אלוקיכם", ואמירת פסוקי המלכויות מציבה את האדם לפני הקב"ה. ואחר שאדם מכיר ש"לך ה' הצדקה" - רבוננו של עולם, אתה צודק! אז הוא מכיר כי "ולנו בושת הפנים". (רבי אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א - דורש טוב ראש השנה)

ההליכה עד ה"קלויז" של רבי נפתלי היתה ארוכה מהלך של שעות רבות בדרך מושלגת, וכל הדרך - כך הוא מתאר - הרגשתו היתה נוראה. הוא צייר לעצמו כיצד הוא עומד לפני רבי נפתלי וכולו מסמיק מבושה ולאחר מכן מחויר מרוב פחד, ובסוף בקול רועד ובאימה יתירה הוא מוציא מפיו את המילים: "שיקרתו לכבוד הרב"...

וכך הוא הולך והולך, כאשר כל פסיעה עבורו היא מעשה של מסירות נפש, שנעשה אך ורק בגלל שכך ציוה עליו הסבא לעשות. כשהגיע למקומו של רבי נפתלי וכבר עמד להיכנס אליו, השיגו בחור מהישיבה שהמתין לו, ואמר לו: "הסבא שלח אותי לכאן כעת בכרכרה מיוחדת כדי להשיג אותך ולומר לך שתחזור מיד"...

חזר הבחור אל הסבא כשכולו אומר תמיהה, והסבא הסביר לו: "לא רציתי לגרום לך בושת פנים, רק רציתי לנקותך ולעקור ממך את זוהמת השקר, וכיון שראיתי שהיית מוכן במסירות נפש ללכת - אזי די בזאת!"

ובעל המעשה היה מסיים ואומר: זו היתה דרך החינוך של סלבודקה! כשמתבוננים, מבין כל אחד שלבוא לפני גדול הדור כרבי נפתלי ולומר לו: "שיקרתו לך" או "לא התפללתי מנחה", זהו דבר איום ונורא.

והנה עוד זמן מועט יעמוד כל אחד מאיתנו לפני הרבש"ע, ימנה לפניו רשימה שלמה של עוונות וחטאים: "אשמנו, בגדנו, כזבנו וכו'", ויבקש ממנו מחילה עליהם. היה צריך להיות, אם כן, שנחוש לכל הפחות כמו אותו בחור ששיקר לרבי נפתלי ונדרש

אומר על כך רבי אליהו לופיאן זצ"ל בשם רבותיו: באמת הקב"ה הוא טוב ומטיב, אב הרחמן. ואם כן מדוע צריכים קללות רבות כל כך, וכי לא די בקללות מועטות? התשובה לכך: היא הנותנת, כיון שהקב"ה מלא רחמים, "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת", לכן נתן לישראל קללות רבות כל כך...

תכלית התוכחה - שלא יזדקקו לה

רבות כל כך, וכי לא די בקללות מועטות? התשובה לכך: היא הנותנת, כיון שהקב"ה מלא רחמים, "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת", לכן נתן לישראל קללות רבות כל כך, כדי שמחמת הפחד עצמו מפני הקללות, הם יימנעו מעשיית חטאים, שהם חמורים שבעתיים מכל הקללות.

נמצא אפוא כי התוכחה נאמרה להם כדי שלא יזדקקו לתוכחה. כאשר ראה משה רבינו כי פניהם הוריקו, הרי שהתוכחה הגיעה לתכליתה, ואם כך - שוב אין צורך בתוכחה.

חז"ל אומרים שאין מפסיקים בתוכחה, כלומר, כאשר קוראים בתורה בפרשת התוכחה, מעלים לתורה רק אדם אחד לכל פרשת

אתם נצבים (כט, ט)

וברש"י: "למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות? לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו: מי יוכל לעמוד באלו? התחיל משה לפייסם: 'אתם נצבים היום' - הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה והרי אתם קיימים לפניו."

ממש מרפסן איגרי. משה רבינו מתכוון להוכיח את כלל ישראל, ובמקום להוכיחם הוא מפייסם?

אומר על כך רבי אליהו לופיאן זצ"ל בשם רבותיו: באמת הקב"ה הוא טוב ומטיב, אב הרחמן. ואם כן מדוע צריכים קללות

התוכחה ואין מפסיקים באמצע.

ומדוע באמת כך הדבר? האם לא היה טוב יותר לחלק את פרשת התוכחה בין כמה קרואים? אמרו חז"ל (דברים רבה ח, ב): "אמר הקב"ה: לא לרעתכם נתתי לכם את התורה אלא לטובתכם", היינו כדי שתקבלו שכר. מה כוונת הדברים? המגיד מדובנא זצ"ל אומר כאן משל מאיר עיניים, וכך הוא אומר:

לעשיר גדול היה בן חולה במחלת מעיים. הביאו פרופסור מומחה שבדק את הילד ואמר כי הדרך היחידה לרפא אותו, היא לגרום לו להקיא עשר פעמים. אך איך גורמים לילד להקיא? אמר הפרופסור: "אתן לו תרופות שיגרמו לו להקיא". אמר המלך לרופא: "ברצוני רוצה להסביר לך במי המדובר. הילד הזה הוא בן מלך, מפונק ביותר, הוא אוכל רק מאכלים מעודנים, ובוודאי יתקשה לקחת תרופות, לכן אני מבקש להמעיט ככל האפשר בתרופות שתתן לו".

הרופא הרגיע את המלך ואמר כי אין לו מה לדאוג והוא כבר יידע כיצד לטפל בילד.

הוציא הרופא 'בלאנק' והחל לכתוב את רשימת התרופות שצריך לקנות. הרופא רושם ורושם והאב, המלך, מסתכל בדאגה ב'רצפט' שנראה כמו מגילה שלמה. אבל זה מה שהרופא דורש. שלחו שליח לבית מרקחת והוא חזר עם חבילת תרופות ענקית. חושב המלך לעצמו: אוי, רחמנא ליצלן, הילד עלול למות רק מהתרופות. אבל הרופא עומד על שלו: אין דרך אחרת לרפא את הילד.

הוא מוציא את כולם החוצה, נשאר בחדר עם הילד, סוגר את הדלתות והחלונות, מתיישב ליד שולחן קטן ומתחיל לכתוש את התרופות. בחדר מתפשט ריח רע של תרופות והילד מתחיל להקיא. הרופא ממשיך לכתוש עוד ועוד תרופות, וככל שהוא

כותש יותר, כך הילד מקיא שוב ושוב. כאשר הרופא מסיים לכתוש את כל התרופות, הילד כבר הקיא עשר פעמים. קרא הרופא לאבא ואמר לו: "בנך יצא מכלל סכנה, והוא בדרך להבריא".

שאל אותו המלך: "האם בלע בני את כל התרופות שקנינו?" "לא ולא!" השיב הרופא. "בנך לא לקח אפילו לא תרופה אחת, אך הייתי צריך חבילה גדולה כל כך של תרופות, כדי שהילד יקיא רק מהריח שלהן, ולא יזדקק לקחת תרופות כלל..."

כך אומר הקב"ה לכלל ישראל: אין רצוני להביא עליכם אפילו קללה אחת, אלא שאם תשמעו קללות כה רבות, הרי די לי בפחד שלכם לבד, כדי שהוא ימנע אתכם מהחטא, ולא יהיה צורך להביא עליכם אפילו חצי קללה. אם כן ברגע שראה משה רבינו ש'הוריקו פניהם', התוכחה הגיעה לתכליתה.

מעתה מובן מדוע אין להפסיק בין הקללות. אם נותנים קצת לזה וקצת לזה, התחושה היא: 'נישט גיפערלאך', לא נורא, אפשר להסתדר עם זה. אבל כאשר מגיעות כל הקללות ברצף, בזו אחר זו, בלי כל הפסקה באמצע, או אז הן גורמות לפחד, וזו הרי תכלית התוכחה.

על כך ממשיכה התורה ואומרת: "פן יש בכם איש או אשה... והיה בשומעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי" - הוא שומע את כל דברי התוכחה, ואינו מתפעל. זה כלל אינו מפחיד אותו, הוא אומר לעצמו 'שלום יהיה לי', יהיה בסדר, "כי בשרירות לבי אלך", אני אלך כרצוני בלי כל פחד.

או אז, "לא יאבה ה' סלוח לו", אדם כזה שהקללות אינן מפחידות אותו, אזי "ורבצה בו כל האלה הכתובה בספר הזה", הוא זה הצריך לעבור את כל התוכחה בפועל, אבל "אתם נצבים היום", אם תפחדו מהקללות קודם שיבואו והן ירתיעו אתכם מלחטוא, אזי לא יהיה צורך להביא אותן עליכם.

(רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל - יחי ראובן)

בעוד פחות משבוע, ביום היארצייט ה-90 של ה'חפץ חיים', ולמרות המלחמה הסוערת, ימים ספורים קודם ראש השנה:

מסע הקודש "מובטחים לחיים": גדולי הדור שליט"א יוצאים לקרוע שערי שמים בציון הגר"א בוילנא ובציון ה'חפץ חיים' בראדין למען תורמי 'קופת העיר'

וצדיקי הדור הגה"צ רבי שמעון גלאי שליט"א, והגה"צ רבי יחיאל פישהוף שליט"א אשר יוצאים במיוחד בעצמם למסע הקודש של קופת העיר בוילנא ובראדין כהכנה עילאית קודם יום הדין, ראש השנה תשפ"ד.

במסע הקודש "מובטחים לחיים" ישתתפו ויזכירו בעצמם

דריכות שיא בקרב כלל היהדות החרדית בארץ ובעולם, לקראת יציאתם המיוחדת של גדולי הדור שליט"א בעוד פחות משבוע, למסע קודש אדיר "מובטחים לחיים", לקרוע שערי שמים בתפילה נוראה בציון מרנא הגאון מוילנא זיע"א על תורמי "קופת העיר". המסע יתקיים א"ה בהשתתפותם האישית של גדולי

לדרכו לאחר שגדולי וצדיקי הדור שליט"א נעתרו ל"קופת העיר" והודיעו על השתתפותם האישית במסע הקודש, בו יפקדו ויעתירו בפרטות על תורמי הקופה, בציון הקודש של אדונינו הגר"א בבית החיים בוילנא וזיכירו בעצמם את כל השמות ובקשותיהם התורמים ל"קופת העיר", וכן יחתמו על שטר 'מובטחים לחיים' בציון ה'חפץ חיים' בראדין.

המסע מתקיים במיוחד בימים שקודם ראש השנה, להתחנן ולהעתיר על תורמי "קופת העיר", באופן אישי, על כל שם ושם בפרטות לפי בקשתו האישית לקראת יום הדין, כאשר לפי נסיון העבר הרבה ישועות נתגלגלו ממסעות הקודש של גדולי הדור עם "קופת העיר".

מסעות הקודש של "קופת העיר" התפרסמו בסיפורי הישועות שליוו אותם עובר לקיומם. אולם מפאת הקושי הגדול והמאמצים העצומים הכרוכים בארגון כל נסיעה כזו, למרות הביקוש העצום, לא בכל שנה ושנה יוצאת אל הפועל נסיעה שכזו, מסע הקודש השנה לוילנא יתקיים אי"ה ביום ראשון כ"ד אלול, ויהווה אי"ה מקשה אחת של מעמד נורא משולב בתפילות נדירות.

ניתן להעביר שמות למסע הקודש 'מובטחים לחיים' במוקד שבבית רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל רח' רשב"ם 23 בני ברק, במוקדי הקופה או במוקד הטלפוני 1800-39-47-47. כמו"כ באמצעות הדוא"ל office@kupat.org, באתר המאושר של קופת העיר, או בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות'.

אי"ה את כל השמות ובקשותיהם של התורמים ל"קופת העיר", מרנן ורבנן הגאונים הצדיקים שליט"א בעצמם, שיוצאים למסע תחנונים עתיר דמעות ורגש במהלכו יעתירו בעצמם בפרטות על כל שם ושם, דבר המהווה הזדמנות מיוחדת, כאשר לפי נסיון העבר הרבה ישועות נתגלגלו ממסעות הקודש של גדולי הדור עם "קופת העיר".

הגה"צ רבי שמעון גלאי שליט"א, נודע במיוחד בתפילותיו הנרגשות, כאשר הוא זועק בתחינה השמימה כשכולו הופך להיות להבת אש בוערת, והגר"י פישהוף שליט"א נודע בדביקותו המיוחדת, וכפי הנסיון במעמדות התפילה המיוחדים בהם העתירו בעבר בהשתתפות מאות אברכים תלמידי חכמים, זעקו הגר"ש גלאי שליט"א ועימו הגר"י פישהוף שליט"א בתחינה השמימה את סדר התפילה, יותר מ-3 שעות להעתיר בדמעות שלישי בפרטות על כל שם ובקשתו כאילו היה בני משפחותיהם הקרובים.

בשבועות האחרונים עבדו ב"קופת העיר" מסביב לשעון בהכנות קדחתניות חובקות עולם להכנה מוקפדת ומדוקדקת של המסע הרוחני המפורסם והגדול ביותר בעולם, בראשותם של גדולי וצדיקי הדור שליט"א, על מנת שיוכל בסייעתא דשמיא להתבצע גם השנה על הצד הטוב ביותר, לכבודם של גדולי התורה שליט"א, ולתועלת כל החפצים בישועות בנקל.

הכנות הענק הכרוכות במסע הקודש נמשכות כבר תקופה ארוכה, וכעת הן נשלמות והולכות, כשהמסע יצא בסייעתא דשמיא

שטר 'מובטחים לחיים תשפ"ד'

יחתם בצילו של אהל הציון של מרנא ה'חפץ חיים' בראדין, והוא יוענק ויחתם עם שמות השותפים שיקחו על עצמם החזקת משפחה שלימה באמצעות 'קופת העיר'.

הערכות מיוחדת למעבר הגבול והגעה בטוחה לראדין שבבלארוס הנמצאת תחת ענני המלחמה הקשה, כשב'קופת העיר' שקדו בפרוטרוט על תוכניות הנסיעה ותוכניות גיבוי, כדי להצליח את מסעם המיוחד של גדולי הדור שליט"א לראדין ביום היארצייט ה-90 לחתום על שטר 'מובטחים לחיים' תשפ"ד.

במעמד התפילה הנורא בראדין, יחתמו גדולי וצדיקי הדור שליט"א על שטר 'מובטחים לחיים', אשר נוסד ונתקן עבור תורמי 'קופת העיר' על ידי רשכבה"ג מרן שר התורה זצוק"ל שהיה חותם עליו מידי שנה, וכעת לאחר העלות הענן, ימשיכו את דרכו ורצונו, גדולי וצדיקי הדור שליט"א, לנצל את העת הנעלית ביום היארצייט ה-90 של מרנא ה'חפץ חיים', לחתום על ציונו בראדין על שטר ההבטחה המיוחד "מובטחים לחיים" לשנת תשפ"ד. יודגש, כי מדובר בפעם הראשונה ששטר 'מובטחים לחיים'

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

קידושין דף כ"ה

על מי אמר המשגיח הגה"צ ר' משה טיקוצ'ינסקי 'בהמה דקה נקנית במשיכה קורא לה והיא באה'?

וחכמים אומרים בהמה דקה נקנית במשיכה

הגמ', ונדמה לו שיש פה קושיא, יש פה סתירה, יש צריך עיון. אז מה הוא עושה? הוא שוב חוזר על הגמרא, ועוד פעם חוזר על הרמב"ם, והוא מתפלל להקב"ה שיאיר לו את העינים, הוא מבקש מהקב"ה שיתן לו סייעתא דשמיא שיוכל להבין פה פשט וידע מה נעשה פה. ולזה הרי צריך סייעתא דשמיא יותר מהסייעתא דשמיא שצריך רוטשילד בשביל המליארדים שלו.

והקב"ה הוא אב רחום וחנון, ויש לו כבר מהלך, יש לו כבר דרך איך פירש הרמב"ם את הסוגיא, והוא כותב, והוא מדפיס, ולומד ולומד ולומד... "והנה פתאום באים ומספרים לו שיש אנשים שעושים דברים יותר גדולים מזה, משקיעים בפרוייקטים, בונים קריות... ואז 'אברמסקי' חושב לעצמו, 'מה הערך שלי לעומת אלה שבונים קריות'...? והמצב רוח נהיה קצת ירוד. מה הוא עושה?... הוא פותח את הסידור, ומדפדף, עד שמגיע למנחה של שבת, ושם יש "פרקי אבות", והוא מגיע לפרק שני, והוא רואה שכתוב שם: 'אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים אחת ורבי אליעזר בן הורקנוס בכף שניה, הוא מכריע את כולם. ואם כל חכמי ישראל ורבי אליעזר בן הורקנוס בכף מאזנים אחת ורבי אלעזר בן ערך בכף מאזנים שניה הוא מכריע את כולם.' אז אברמסקי שואל - כך הוא היה אומר - בשביל מה התנא של המשנה כותב את זה, איזה לימוד כתוב פה במשנה? חלילה לחשוב שהתנאים באים לומר שזה יותר גדול מזה בלי כל תועלת. עד שהקב"ה האיר לי את העיניים, ואני יודע מה כתוב פה במשנה: במשנה הזו כתוב שאיכות יותר גדולה מכמות!'

(הוי שקוד ללמוד תורה)

הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל היה אומר: לו יצוייר, שרק 'רגע אחד' יהיה העולם בלי תורה - הכל חוזר לתוהו ובוהו, וכמו שאומר רבינו חיים מוואלוז'ין, 'בלי שום ספק כלל'. וכשסוגרים את הגמרא לשיחה בטילה, רח"ל, זה לא דבר של מה בכך, זה מחריב... מחריב... מחריב... ומכמו שהאריך בזה תמיד מו"ר המשגיח ר' משה טיקוצ'ינסקי זצ"ל, והיה אומר שבדרך כלל כאשר בחור יושב ולומד, ואחד בא וטופח על גבו ואומר לו "מישהו קורא לך בחוץ..." הוא סוגר את הגמרא ויוצא [וכלשון הגמ' בקידושין 'בהמה דקה נקנית במשיכה. כיצד, קורא לה והיא באה'...]. אבל אם רק היו עיניהם רואות, ברגע זה ממש, עד כמה הם מחריבים את העולם... וכשיושבים ולומדים - בונים, כפשוטו. אז כבר לא היו מפסיקים כל כך מהר מהלימוד. זוהי ההתבוננות שלנו על פי התורה, במה שמתרחש.

ונוסיף עוד נקודה בזה, אשר כדאי לשים לב לזה, ולהשתדל ליישם את זה, כל אחד לעצמו, בלי להסתכל ליושב מימין ומשמאל. כל אחד יחשוב לעצמו... ולהתקדם.

מו"ר מרן הגר"י אברמסקי זיע"א היה מספר, שנכנס אצלו פעם ראש ישיבה אחד מארצות הברית, ואמרתי לו, כך תיאר הרב בלשונו הציורית, 'פה ליד השולחן יושב יהודי יומם ולילה, עשרות שנים, קוראים לו 'אברמסקי'... ומה הוא עושה כל היום וכל הלילה? הוא לומד גמרא, רש"י ותוס'. ועוד פעם ועוד פעם ועוד פעם. ובסבלנות - הוא חוזר עוד פעם, ומשנן עוד פעם, שמונה פעמים, שתיים עשרה פעמים, ולפעמים יותר. ואחרי שנדמה לו שהוא-יודע את הגמ', הוא פותח את הרמב"ם, הוא רוצה לראות איך הרמב"ם מביא את

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

נקית את הידים במים ובסבון ונותר צבע על היד - האם זו חציצה?

נחשב כחציצה לגביו; אך מי שאינו סייד, אם ידיו מלוכלכות בסייד שיש בו ממשות, דהיינו בעובי המורגש במישוש, הרי זו חציצה. ומי שידיה התלכלכו בדבר החוצץ שיש לו צבע, כגון סיד לבן, וניקה אותן היטב במים ובסבון, ונותר על היד רושם של צבע מהדבר החוצץ, ללא ממשות, אין זו חציצה.

[שו"ע קסא, ב, ומשנ"ב יב ר"ד; וראה שם, ז, וביה"ל ד"ה והוי; בו"מ דרשו, 24; וראה שם, 15]

כפי שלמדנו, דבר שהדרך להקפיד להסירו, נחשב כחציצה בנטילת ידים לסעודה, גם אם הוא מכסה רק את מיעוט מקום הנטילה שביד. ודבר שיש המקפידים להסירו, ויש שאינם מקפידים - לגבי המקפידים, נחשב הדבר כחציצה; ולגבי אלו שאינם מקפידים, אינו נחשב כחציצה אלא כשמכסה את רוב מקום הנטילה.

ולכן, לדוגמה, סייד שידיה מלוכלכות תדיר בסייד, אין הדבר

דבר שמסירים אותו מהיד רק בשבת ולא בימות החול - האם נחשב לחציצה?

ויש שכתבו, שדווקא באופן שההסרה מזדמנת בזמנים בלתי קבועים - כגון בשעת לישת בצק - נחשב הדבר לחציצה, אבל כשמזדמנת בזמנים קבועים, כמו שבת, אין הדבר נחשב לחציצה בזמנים בהם אין מסירים אותו.

ובכל מקרה שטבעת וכיוצא בה אינם נחשבים לחציצה, יש להקפיד ליטול ברביעית מים בבת אחת.

[שו"ע קסא, ג, ומשנ"ב יח-יט; בו"מ דרשו, 21]

דבר שנושאים אותו על היד, והדרך להסירו בהזדמנויות שונות, כגון טבעת שמסירים אותה בעת לישת בצק, נחשב כחציצה, למרות שבדרך כלל הוא נמצא על היד.

ונחלקו הפוסקים, אם נחשב כחציצה רק באופן שהסרתו מזדמנת לעתים קרובות, או אף אם היא מזדמנת לעתים רחוקות. וכן נחלקו הפוסקים, בנוגע לדבר שמקפידים להסירו רק לקראת שבת, אם הוא חוצץ בימות החול.

חולה האוכל ביום הכיפורים - האם יטול רק את האצבעות או את כל כף היד?

ויש להקפיד על שפיכת כמות מספיקה של מים, שתכסה את כל האצבעות וכף היד. וגם חולה האוכל בתשעה באב וביום הכיפורים, יטול עד הזרוע. והמקל בשעת הדחק לנהוג כדעה השנייה, אין למחות בידו. ואם כף היד מלוכלכת מזיעה או דבר אחד, לכל הדעות חובה ליטול עד הזרוע.

[שו"ע קסא, ד, משנ"ב כ-כא, וביה"ל ד"ה וראוי; בו"מ דרשו, 34]

לדעת ראשונים רבים, בנטילת ידים לסעודה אין צורך לשפוך את המים אלא על האצבעות, עד לנקודת חיבורן לכף היד. ולדעת רבים אחרים, מקום הנטילה הוא עד לנקודת חיבור כף היד לזרוע. לדעת השולחן ערוך, עיקר ההלכה כדעה הראשונה, אך ראוי לנהוג כדעה השנייה. ולדעת המשנה ברורה ופוסקים נוספים - חובה לנהוג כדעה השנייה, ואכן כך המנהג.

* בטבילת אדם במקוה, צריך שלא יהיה דבר חוצץ ומבדיל בינו לבין המים, דהיינו דבר המכסה את רוב הגוף, או דבר שמכסה רק את מיעוט הגוף אך מקפידים להסירו.
* בנטילת ידים לסעודה, יש את אותם דיני חציצה שבטבילת הגוף, דהיינו: דבר המכסה את רוב מקום הנטילה שביד, או דבר שמקפידים להסירו, אף אם מכסה רק את מיעוט מקום הנטילה - חוצץ, וצריך להסירו לפני הנטילה.
* הפוסקים כתבו דוגמאות לדברים שהדרך להקפיד להסירם, וחוצצים בנטילת ידים לסעודה: שאריות בצק וחומרים דביקים נוספים, קוץ שלא נתחב לעומק ולא התכסה בעור, ועוד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

גבאי, שים לב שלא לבייש את מי שאתה מעלה לתורה!

על עבירה זו וטרם שב בתשובה, ראוי יש להעלותו לקריאה זו כדי שיתבייש וישוב; אך אם הוא 'מומר' לעבירה זו ורגיל בה, אין להעלותו לתורה כלל.

[משנ"ב קלח, ה; בו"מ דרשו, 8-11]

הגבאי המחלק את העליות לתורה צריך להקפיד שלא להעלות אדם לקריאה העשויה לביישו, וכגון להעלות בעל מום לקריאה בה נזכר המום הקיים אצלו. וכן אין לקרוא לאדם החשוד על עבירה מסוימת לקריאה בה נזכרת עבירה זו. ואם ידוע שעבר

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il